

Vereniging Nederland-Bulgarije

St. Cyrillus en St. Methodius
24 mei

24 Mei - De feestdag van het Slavische schrift, cultuur en onderwijs

St. Cyrillus en St. Methodius

24 mei is voor de Bulgaren een zeer geliefde dag. Elk jaar op deze dag eert Bulgarije de beide broers uit Thessaloniki, Cyrillus en Methodius, - de scheppers van het Slavische schrift en vertalers van boeken - om hen te herdenken en te eren voor hun grote daden. De Bulgaren zullen nooit vergeten, dat dankzij hen en hun leerlingen hun volk “met een boek in de hand” op het wereldtoneel verscheen.

Bulgarije had een schrift nodig in een eigen en begrijpelijke taal om zich te beschermen tegen vreemde invloeden, om zijn eigen originele gezicht in Europa en de wereld te krijgen. Vandaag de dag kan worden gezegd dat de activiteiten van de twee broers Cyrillus en Methodius Bulgarije hebben beschermd en dat omgekeerd Bulgarije hun werk heeft beschermd, waarmee de Bulgaren ook zelf iets aan de wereld hebben kunnen geven namelijk: boeken aan de Slavische volkeren.

De vereniging Nederland-Bulgarije feliciteert de Bulgaren met deze lumineuze dag, de feestdag van het Slavische schrift en het Bulgaarse onderwijs en cultuur!

Een korte geschiedenis

Cyrillus (zijn oorspronkelijk naam was Constantin) is geboren in het jaar 827 en overleden op 4 februari 869. Zijn broer Methodius is geboren rond 826 en overleden op 6 april 885. Beide broers zijn geboren in Thessaloniki, toen nog vallend onder het Byzantijnse rijk. Hun vader was een Griekse officier en hun moeder was van Slavische afkomst en naast Cyrillus en Methodius waren er nog vijf andere broers. Over de eerste jaren van Methodius is weinig bekend maar uit de Pannonische legenden is gebleken dat Methodius 10 jaar bestuurder is geweest van een Slavische provincie vlakbij Thessaloniki en dat hij daarna naar het Poligron klooster op de berg Olympus gegaan is waar hij eerst monnik en daarna abt werd.

Cyrillus, de jongste uit het gezin, had van kinds af aan interesse getoond voor de filosofie en poëzie en ging naar de Magnaur school in Constantinople (Tzarigrad). Uiteindelijk werd hij docent in filosofie en theologie. Dankzij zijn kunde werden hij en zijn broer op een diplomatieke missie naar de Saracenen (851) en de Chazaren (860) gestuurd. Tijdens hun verblijf in Chersonissos is Cyrillus in contact gekomen met het Slavische volk en heeft daar hun taal geleerd.

Een jaar later, in 861, gingen beide broers weer terug naar Tzarigrad. Kort daarna werden zij op verzoek van Kniaz (vorst) Rostislav naar Veliko Moravia gestuurd omdat de Kniaz een verzoek had gedaan aan de Byzantijnse keizer om toezending van docenten Slavische taal om aan het Slavische volk de christelijke leer in een toegankelijke taal over te brengen.

Dit was noodzakelijk om in Veliko Moravia de sterke Duitse politieke, culturele en kerkelijke invloeden het hoofd te bieden.

Cyrillus heeft daarvoor, speciaal voor het Slavische volk, een nieuw alfabet samengesteld. Het zogenaamde Glagolitsa alfabet. Het alfabet werd gemaakt op basis van de Griekse en Latijnse letters en aangepast aan de bijzonderheden van de Slavische taal. Daarna zijn de beide broers begonnen met het in het Slavisch vertalen van de boeken die noodzakelijk waren voor het uitvoeren van de liturgieën.

Cyrillus en Methodius hebben binnen 3,5 jaar een groot aantal leerlingen om zich heen verzameld en aan hen het alfabet geleerd. Met behulp van deze leerlingen hebben zij een aanzienlijk aantal godsdienstige boeken vertaald.

De Duitse kerk keurde deze handelingen af omdat zij voorstander was van de 3-talige theorie hetgeen betekende dat de kerkelijke leer uitsluitend in het Latijns, Grieks en Hebreeuws gepredikt kon worden. De Duitse kerk bestempelde hun activiteiten als ketters en heeft vervolgens alle activiteiten van beide broers proberen te bemoeilijken.

Cyrillus en Methodius besloten om naar de paus in Rome te gaan om het ontstane conflict met de Duitse kerk te bespreken. Onderweg naar Rome reisden ze door Pannonië alwaar zij hartelijk werden ontvangen door Kniaz Kocel die tegenstander was van de Duitse

kerk. Eind 867 arriveerden ze in Rome en verschenen voor de nieuwe paus Adrianus II. Tevens brachten zij de stoffelijke resten terug van paus Clemente, die Cyrillus in 861 had gevonden op het eiland Cherson. Cyrillus en Methodius hebben bij de paus de volgende verzoeken gedaan: erkenning van de Slavische taal als godsdienstige taal in de westerse Slavische gebieden, de benoeming van sommige van hun leerlingen tot priester, benoeming van Methodius tot bisschop en het zelfstandige beheer van de Moravische en Pannonische kerk zonder bemoeienis van de Duitse kerk.

Daartegenover verklaarden zij zich bereid om de suprematie van de paus te erkennen.

(uitvaart van Cyrillus in Rome)

(Beide broers op bezoek bij paus Adrianus II)

De wens van de paus om het westerse Slavische volk onder zijn invloed te behouden en om een herhaling, zoals bij het Bulgaarse volk, dat de kant koos van de Byzantijnse kerk, te voorkomen deed hem beslissen om alle wensen van Cyrillus en Methodius in te willigen. De paus erkende officieel de Slavische boeken en gaf aan de beide broers het recht om de christelijke leer in de Slavische taal te prediken echter op voorwaarde dat in de kerken het evangelie en de apostelen eerst in het Latijn gelezen zouden worden.

Vlak daarna werd Cyrillus erg ziek en stierf in Rome in 869. Voor zijn dood heeft hij zijn broer verzocht de activiteiten voort te zetten. Methodius had aan de paus gevraagd om het lichaam van Cyrillus mee terug te nemen naar Griekenland maar dit werd hem geweigerd waarna Methodius met succes toestemming kreeg om Cyrillus naast paus Clemente in de basilica Sante Clemente te begraven. Om de laatste wil van zijn broer te verwezenlijken is Methodius teruggegaan naar Pannonië.

In 870 werd Kniaz Kocel vervangen door Kniaz Svatopulk en de strijd tegen Methodius en zijn leerlingen werd hervat wat als resultaat had dat

Methodius opgesloten werd in een klooster in Beieren. Door tussenkomst van de paus werd Methodius in 873 vrijgelaten maar desondanks bleef de strijd van de Duitse kerk tegen Methodius voortduren.

Rond 882 ging Methodius, ondanks alle problemen, opnieuw terug naar Pannonië waar hij door is blijven gaan met het vertalen van de heilige boeken. In 885 is hij gestorven en werd begraven in de hoofdstad van Veliko Moravia, Velegrad.

Na de dood van Methodius heeft de Duitse kerk zijn leerlingen verder onderdrukt en vervolgd. Een deel van zijn leerlingen werd vermoord, een ander deel werd gevangen genomen en een derde deel kon de westerse Slavische provincie ontvluchten. Sommigen van hen, waaronder Kliment, Naum, Sava, Gorazd en Angelari, hebben hun toevlucht in Bulgarije gevonden waar zij met grote eer werden ontvangen door Kniaz Boris. Kniaz Boris gaf hen in Bulgarije de beste mogelijkheden om de werkzaamheden van Cyrillus en Methodius verder te ontwikkelen. Tussen 886 en 916 waren het met name Kliment en Naum die de Bulgaarse geestelijken onderwezen en werd het Bulgaars-Slavische schrift officieel in gebruik genomen.

Met het creëren van het Slavische schrift werd het Slavische alfabet het sterkste wapen in de strijd tegen de Byzantijnse en de Duitse assimilatie. Dankzij de activiteiten van de leerlingen van Cyrillus en Methodius in Bulgarije is Bulgarije in de middeleeuwen het culturele centrum van het Slavische schrift geworden en van waaruit de Slavische geschriften en boeken verder naar andere Slavische volkeren verspreid werden.

Bronnen:

Bulgarije- korte historische gids, uitg. Narodna Prosveta, '83; Bulgarians, uitg. Borina, '95; Guide St. Clemente - Rome; brochure Sante Clemente; Wikipedia.org. Foto's K. Powell

Rome, vandaag de dag

In de Italiaanse hoofdstad Rome staat, niet ver van het bekende Colloseum, een heel klein oud kerkje uit omstreeks 1100, San Clemente genaamd. Dit kerkje staat bekend om zijn zeer oude fresco's en ondergrondse gangenstelsels. Maar voor de Bulgaren, en ook voor andere Slavische bevolkingsgroepen, heeft dit kerkje een heel andere maar zeer bijzondere betekenis.

Bij binnenkomst in de voortuin van de kerk ziet u direct een herdenkingssteen waar onder andere het oude Glagolitische schrift in gegraveerd is en daarop de beide namen van de heiligen.

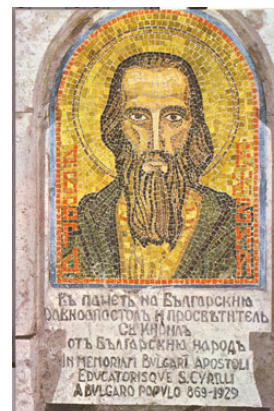
In de kerk, in een zijvleugel die wordt afgeschermd door een groot hek, bevinden zich, onder het altaar, de stoffelijke resten van St. Cyrillus.

De stoffelijke resten werden diverse malen verplaatst maar raakten op een gegeven moment zoek. Pas in juli 1963 werd er een klein deel teruggevonden in een familiekapel in Recanati aan de Adriatische kust en werden deze resten in november van dat jaar weer bijgezet onder het altaar in de kerk.

Aan de linker zijde van de kapel bevindt zich een muurschildering van de uitvaart van St. Cyrillus in 869 en aan de rechterzijde een muurschildering van beide broers op bezoek bij de paus Adrianus II. Beide schilderingen zijn gemaakt door Nobili in 1886. Achter het hek staat een icoon van zilver en goud.

Als u in de kerk naar beneden gaat komt u in het ondergrondse gangencomplex. In een van de gangen staat het herdenkingsmonument van St. Cyrillus en St. Methodius. Rondom het monument hangen herdenkingsplaquettes van meerdere Slavische volkeren die het cyrillische schrift dagelijks gebruiken. Bulgarije heeft ook een plaquette geplaatst en ertegenover hangt het door het Bulgaarse volk geschonken mozaïek. Tevens hangt er een gedenkteken uit 1975, geplaatst door het toenmalige Bulgaarse staatshoofd Todor Zhivkov.

Wanneer u in Rome bent dan is een bezoek aan dit kerkje absoluut de moeite waard!

Vereniging Nederland-Bulgarije

De vereniging Nederland-Bulgarije bestaat sinds 1982 en heeft tot doel het bevorderen van de vriendschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Bulgarije en het verspreiden van kennis en cultuur over Bulgarije in Nederland.

De vereniging stuurt regelmatig een nieuwsbrief met o.m. een agenda met Bulgaarse activiteiten in Nederland aan haar leden en geeft 2 maal per jaar het tijdschrift Beseda uit.

Daarnaast organiseert zij bijeenkomsten waar leden elkaar kunnen ontmoeten.

Het lidmaatschap is een gezinslidmaatschap en kost u jaarlijks 20 euro. Wilt u lid worden van de vereniging of wilt u meer informatie ontvangen, neemt u dan contact op met het secretariaat van de vereniging of kijk op Internet www.beseda.nl.

U bent van harte welkom in de vereniging !!

Het bestuur

Secretariaat vereniging Nederland-Bulgarije
Amaryllislaan 8-10, 2121 TG Bennebroek
email: secretariaat@beseda.nl